

delig signatur. Det lyder jo til at være et meget konstruktivt forslag.

Det, der så er afgørende for vurderingen af det forslag, er, hvor lang tid der kommer til at gå, og der er det jo interessant at se, at en række af erhvervsorganisationerne har været ude med, at det allerede i dag er muligt at sidestille digital kommunikation med almindelig papirbaseret kommunikation. Jeg lagde bl.a. mærke til, at administrerende direktør i Dansk Handel & Service, Søren B. Henriksen, i dag i Erhvervs-Bladet er citeret for at skrive:

»Det er i dag via kryptering muligt at sidestille elektronisk kommunikation med papirbaseret ditto.«

Hvis det er tilfældet, og regeringen også deler det synspunkt, at vi er så langt, er der jo grund til at vælge en frameldingsmodel med det samme. Så er der jo ingen grund til, at vi laver en sådan kombinationsmodel. Men hvis vurderingen er en anden, synes jeg, at den model, som fru Sonja Mikkelsen har skitseret, er yderst fornuftig.

Så jeg ved ikke, om ministeren kan svare på, hvad der er regeringens opfattelse af, hvor langt den tekniske udvikling er på dette område?

Forskningsministeren (Jytte Hilden):

Jeg er ligesom hr. Løgstrup Madsen fra Venstre meget glad for de mange tilkendegivelser, der kommer, for verden er jo sådan, at vi ikke får flyttet den, medmindre der er et pres på. Jeg får selv lejlighed til om nogle uger at have en diskussion med netop Handel & Service, og der kunne de punkter jo glimrende indgå.

Det er fuldstændig rigtigt, at vi i dag kan sidestille digital og skriftlig kommunikation. Det kan vi naturligvis, men det, der er pointen i at skulle have et lovforslag om det, er, at det skal have retlig virkning. En eventuel tvist mellem to parter skal kunne afgøres af en domstol, og for at en domstol kan tage stilling til en sag, må der nødvendigvis foreligge en lovtekst, ud fra hvilken domstolen kan tolke, om den ene eller den anden har ret i den sag.

Der er jo ikke sagt noget i eftermiddag, som ikke kalder på, at vi kommer i gang, så enten vi piber eller synger – ikke vi – men enten nogen piber eller synger, så gør vi det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 66: Forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser m.v., lov om forsikringsvirksomhed og realkreditloven. (Afskaffelse af ministerudpegede bestyrelsesmedlemmer i pengeinstitutter, forsikringsselskaber og realkreditinstitutter).

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

(Fremsat 13/11 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Dette er den næsten årlige genfremsættelse af lovforslaget om afskaffelse af offentlige repræsentanter i pengeinstitutter, livsforsikringsselskaber og realkreditinstitutter, og der er ikke sket ændringer i regeringens holdning til, hvorvidt der skal være offentlige repræsentanter i de nævnte institutter.

Formålet med de offentlige repræsentanter i bestyrelserne for de finansielle virksomheder er at sikre, at almindelige samfundsmæssige interesser også indgår i disse virksomheders overordnede ledelse, og det fremgår jo udtrykkeligt af Erhvervsudvalgets betænkning fra 1974.

De offentlige repræsentanter skal sikre, at der kommer andre synspunkter frem i bestyrelsen end snævre kommercielle interesser, og at der kommer en mere alsidig repræsentation i sammensætningen af bestyrelsen, herunder at der er et samvirke mellem det, der foregår i pengeinstituttet og i det øvrige samfund.

Det er vigtigt at understrege, at den offentlige repræsentant ikke repræsenterer regeringens eller Folketingets holdninger; derimod er det et væsentligt træk, at den offentlige repræsentant er helt uafhængig af særlige interesser, mens de øvrige bestyrelsesmedlemmer vælges af virksomhedens aktionærer, det vil sige ejerne. Det er netop denne uafhængighed, som gør, at den offentlige repræsentant kan varetage generelle samfundsmæssige hensyn i forbindelse med den overordnede ledelse af den finansielle virksomhed.

Man må huske på, at finansielle virksomheder ikke alene er almindelige erhvervsdrivende selskaber, men at de via deres forretningspolitik har en meget stor indflydelse på hele samfundsøkonomien. Der er store samfundsinteres-

ser knyttet til den finansielle sektor. Derfor er det, at vi regulerer virksomhederne via vores lovgivning, og derfor er der offentlige repræsentanter, der kan minde om disse forhold.

På den baggrund finder jeg, at den offentlige repræsentant er et nyttigt, ønskeligt led i det samvirke, som foregår og skal foregå mellem de finansielle virksomheder og det øvrige samfund. Regeringen kan derfor ikke støtte forslaget.

Jacob Buksti (S):

Forslaget er kendt stof, idet det er identisk med Fremskridtspartiets tidligere forslag om emnet, og som også økonomiministeren var inde på, gentages det næsten årligt her i Folketinget. Derfor er positionerne kendte, og der er i hvert fald ikke sket ændringer i regeringens eller Socialdemokratiets holdning. Vi mener således fortsat, at ordningen med offentlige repræsentanter i de finansielle virksomheders bestyrelser er en nyttig ordning til sikring af, at almindelige samfundsmæssige interesser indgår i disse virksomheders ledelse og beslutninger.

Socialdemokratiet afviser derfor fortsat forslaget.

Pia Larsen (V):

Venstre kan støtte dette forslag fra Fremskridtspartiet om at afskaffe ministerudpegede bestyrelsesmedlemmer i pengeinstitutter, forsikringsselskaber og realkreditinstitutter, og det kan vi, fordi vi føler, at der er en forventning til disse offentlige repræsentanter i forhold til befolkningen, som vi ikke kan indfri.

De skal varetage almindelige samfundsmæssige interesser, og det er utrolig vanskeligt at se, hvordan det i nogle konkrete situationer har kunnet lade sig gøre. F.eks. har vi aldrig kunnet se i de kriser, der har været for heldigvis snart en del år siden i pengeinstitutsektoren, at den offentlige repræsentant har gjort en forskel.

Derfor vil Venstre ikke være med til at holde liv i disse forventninger, som ikke kan indfries, og vi mener desuden, at de offentlige repræsentanter har nøjagtig de samme forpligtelser og rettigheder som de almindelige bestyrelsesmedlemmer. Derfor kan de almindelige aktionærvalgte bestyrelsesmedlemmer udmærket varetage de samfundsmæssige interesser.

Det er jo sådan, at pengeinstitutter, forsikringsselskaber og realkreditinstitutter jævnligt gennem pressen og her fra Folketinget bliver mindet om, at de har nogle forpligtelser i for-

hold til samfundet og ikke bare er en ganske almindelig privat virksomhed, og jeg synes faktisk også, det går udmærket med at leve op til disse forventninger. Derfor kan Venstre støtte forslaget.

Gitte Seeberg (KF):

Da den konservative ordfører, fru Pernille Sams, ikke har mulighed for at være til stede her i salen i dag, skal jeg på hendes vegne tilkendegive Det Konservative Folkepartis holdning til forslaget.

Det Konservative Folkeparti er enig i de betragtninger, som kom fra Venstres ordfører. Dette forslag har været fremsat adskillige gange. Hver gang har Det Konservative Folkeparti støttet forslaget, og det gør vi også denne gang.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Indledningsvis vil jeg godt beklage, at det er det efterfølgende forslag, lovforslag nr. L 95, der er taget af dagsordenen, og ikke dette, for L 95 kunne givetvis have givet anledning til en god debat. Men det her er jo bare en gentagelse af en debat, som vi har haft så mange gange, så jeg skal bare henvise til, hvad jeg har sagt før, og sige, at vi afviser forslaget. Vi er fortsat tilhængere af de offentlige repræsentanter. Vi mener, de burde bruges mere aktivt. Det er sket. Jeg er på linje med ministeren.

Jeg vil da godt notere, at ministeren nu indkalder de offentlige repræsentanter til regelmæssige møder. Jeg ved ikke, om det skal være årlige møder, men det er dog en begyndelse. Men det her forslag afviser vi.

Ulla Solvang (RV):

Som nævnt er dette lovforslag en genfremsættelse fra sidste samling. I Det Radikale Venstre er vi uenige med forslagsstillerne i, at ministerudpegede repræsentanter i pengeinstitutter, forsikringsselskaber og i realkreditinstitutter er udtryk for et ønske om statskontrol og gensidig uddeling af vellønnede bestyrelshverv til politiske venner.

Det, man skal huske, er, at disse institutter ikke blot er almindelige erhvervsvirksomheder, men virksomheder, der gennem deres virke har en stor indflydelse på hele samfundøkonomien. Derfor ønsker Det Radikale Venstre fortsat at have en repræsentant i de omtalte institutters bestyrelse, der uafhængig af regeringens eller Folketingets holdninger ser lidt bredere end blot på virksomhedernes økonomiske interesser

og derved sikrer, at disse store finansielle virksomheder også varetager samfundsmæssige hensyn.

Det Radikale Venstre vil derfor ikke støtte lovforslaget – heller ikke denne gang.

Ole Donner (DF):

Jeg skal sige, at vi i Dansk Folkeparti er enige i hovedsigtet med det her forslag, og vi vil støtte forslaget under det kommende udvalgsarbejde. Hvorvidt det skulle have været lavet som et beslutningsforslag, eller det skulle være et lovforslag, har vi så ikke taget endelig stilling til, for det er jo ikke sikkert, at alle paragrafferne lige skulle udformes, som det er sket her, f.eks. at bestyrelsen skal bestå af mindst fem medlemmer, osv., og hvordan man vil køre de dér ting.

Men vi er positive over for selve tanken, og vi mener ikke, der bør være offentlige repræsentanter, og selv om det er firmaer, der arbejder med samfundsmæssige forhold osv., mener vi, at det vil de såmænd gøre lige så godt uden offentlig indblanding.

Frank Aaen (EL):

Jeg vil bare kort sige, at vi ikke har ændret opfattelse, og at vi er helt enige med Fremskridtspartiet i, at der er en lang række problemer med, hvordan de offentligt udpegede repræsentanter i pengeinstitutterne fungerer eller rettere sagt ikke fungerer.

Men vi vil sådan set hellere gå i retning af at se på, hvordan vi kan styrke den offentlige kontrol, styrke den offentlige indflydelse og indsigt, se på, hvordan vi kan give disse repræsentanter bedre mulighed for at arbejde, som de burde, i stedet for at afskaffe ordningen. Derfor må vi stemme nej til forslaget.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Tom Behnke.

Tom Behnke (FP):

Tak for tilkendegivelserne, specielt tak til Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti for tilslutningen til forslaget.

Det er jo ikke nogen overraskelse, at man i den anden side af salen er imod det her forslag. Det har vi jo hørt tidligere, og som også økonomiministeren sagde, er forslaget her en genfremsættelse. Men sagen er jo den – og det har vi 25 års erfaring for i Fremskridtspartiet – at

efterhånden som vi har fremsat vores forslag et par gange, opstår der situationer, der bevirker, at skiftende regeringer adopterer vores forslag og gennemfører vores forslag. Så formålet med det her er lige så meget at sikre, at regeringen har det i frisk erindring, når der opstår en situation, hvor det vil være nødvendigt at gå ind og regulere i retning af det, som vi har foreslået i vores forslag.

Ministeren sagde, at det er meget vigtigt med disse offentlige repræsentanter, for så kan de sådan mere almindelige samfundsmæssige interesser være repræsenteret. Det lyder jo flot, og det var også det, man skrev tilbage i 1974, men hvis man så ser på, hvad der er sket siden 1974, altså igennem en 25-årig periode, må man stille sig selv spørgsmålet: Har disse offentlige repræsentanter så levet op til de flotte og vise ord? Nej, det har de ikke. Det er en illusion.

Det er i øvrigt i dag ikke kun den offentlige sektor, der har sådan en videnskæssig overlegenhed. Jeg tror faktisk, at det tværtimod er sådan, at erhvervslivet i dag er langt bedre til selv at varetage den funktion, frem for at man sætter nogle offentlige repræsentanter ind.

Sagen er jo, at vi ikke mindst igennem de sidste 25 år har haft en række finansielle skandaler og katastrofer. Og hvad har det så hjulpet i de situationer, at der har siddet en offentlig repræsentant? Har den offentlige repræsentant grebet ind? Næ. Har den offentlige repræsentant meldt tilbage til regeringen og sagt, at der var problemer? Næ. De offentlige repræsentanter sidder der ganske vist, men den gavn, de gør, kan man godt sætte spørgsmålstegn ved.

Vi hørte bl.a. den radikale ordfører sige, at med den offentlige repræsentant sikrer man sig, at disse almindelige samfundsmæssige hensyn bliver varetaget. Er de blevet varetaget? Er de blevet sikret ved alle disse finansielle skandaler, vi har hørt om gennem tiderne? Næ, det er de ikke.

Derfor er sagen den, at disse repræsentanter, ganske sikkert gode og fortrinlige folk, det er ikke nær det, men disse mennesker er i langt højere grad udpeget, fordi de er venner med den pågældende siddende regering. For ligesom at illustrere det, kan jeg da trække Fremskridtspartiets frem som et eksempel. Den eneste grund til, at vi har en post i et pengeinstitut, et forsikringselskab, er jo, at vi på det tidspunkt havde en anden regering; ellers havde Fremskridtspartiet da aldrig nogen sinde fået en post.

Det er jo sådan, at den regering, der nu engang er siddende, udpeger sine venner til disse poster. Når vi kigger rundt på andre lande, vi normalt sammenligner os med, Sverige f.eks., vil vi se, at man dér har afskaffet denne ordning. I langt de fleste EU-lande har man afskaffet denne ordning. Men i Danmark holder man fast, for i Danmark er det jo et godt ben at sidde i disse bestyrelser. Og det er det, det alt andet lige handler mere om, end det handler om, at almindelige samfundsmæssige interesser skal være repræsenterede. Den med de almindelige samfundsmæssige interesser, det har vi jo set, den holder ikke. Så der er kun én ting tilbage, og det er, at skiftende regeringer kan sætte gode venner ind på forskellige poster, så de dermed får et lille ben.

I øvrigt er der jo det ved det, at når vi ser på disse bestyrelser, ser på ansvaret, hvis det går galt, ja, så ved vi jo, at ansvaret fordeles ikke lige. Bl.a. ved vi f.eks. fra Nordisk Fjer-skandalen, at medarbejderrepræsentanterne kun fik den halve straf af, hvad de, der sad i ledelsen, fik. Altså der er forskel på, hvad det er for en sanktion, der iværksættes for for så vidt at have begået den samme handling.

Og sandsynligvis vil det samme være gældende i forhold til de offentlige repræsentanter i den finansielle sektor, hvor man vil gå ind og sige: Jo, men de sad der jo ikke så meget af finansielle årsager, de sad der mere af samfundsmæssige interesser årsager. Derfor kan man jo ikke pålægge dem det samme ansvar som andre, og derfor er vi i en situation, hvor vi må se i øjnene, at disse bestyrelsesmedlemmer er ganske overflødige. Sektoren ville klare sig bedre uden. Så kunne man i stedet for have et Finanstilsyn, som udførte deres opgaver, og det har vi jo sådan set brugt en hel dag på i dag at diskutere. Det fungerede heller ikke.

Men forslaget her vil jeg naturligvis lade gå i udvalg. Vi vil stille nogle opklarende spørgsmål, og det er helt givet, at det ikke er sidste gang, vi har set dette forslag.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Der er lige et par ting, jeg synes der burde komme reaktion på.

For det første siger ordføreren for Fremskridtspartiet, at de offentlige repræsentanter i bestyrelserne er en del af den offentlige sektor, og at den offentlige sektor ikke kan siges at have god forstand på det kommercielle. Se, det er jo en vildfarelse at udnævne de offentlige

repræsentanter som kommende fra den offentlige sektor. Det er ikke korrekt.

Når man ser på de mennesker, der sidder i landets pengeinstitutter, kommer de fra lokal-samfundet, og mange, mange af dem er faktisk fra det private erhvervsliv. Så det er, går jeg ud fra, en fortealelse.

Så siger hr. Tom Behnke, at de offentlige repræsentanter ikke har reddet institutterne. Fru Pia Larsen sagde i øvrigt også, at det jo ikke befordrede noget som helst, at de havde siddet der. Jeg synes godt nok, det er svært at vide præcis, hvordan tingene var gået, hvis ikke de havde siddet der. Jeg minder om – og det, jeg siger nu, er lidt polemisk – at pengeinstitutkriserne, den finansielle sektors kriser i Danmark jo bevisligt har været af mindre omfang end i de andre nordiske lande. Det kunne da godt være, det skyldtes, at vi havde offentlige repræsentanter siddende. Hvem kan sige noget om det?

Meningen er jo ikke, at vi skal høre fra dem i offentligheden. Det er jo ikke det, der er meningen. De har jo ikke mulighed for at gå ud og offentliggøre, hvad deres bidrag i bestyrelsesarbejdet er. Der er kanaler, igennem hvilke de kan videregive, hvis de mener, der er grund til at råbe vagt i gevær i forhold til Finanstilsynet f.eks.

Til allersidst synes jeg, det også er på sin plads at kommentere udsagnet, at regeringen udpeger sine venner. Der er en rimelig jævn fordeling. Det er en tradition, der har været i mange år, ikke kun under Nyrupregeringer. Det har der været under Schlüterregeringer og formentlig også før, men det har jeg nu ikke kendskab til. Men der sidder en bred vifte af partier repræsenteret.

Jeg skal ikke sige, om jeg har udpeget en fra Fremskridtspartiet eller gendnævnt en fra Fremskridtspartiet, men der er ikke nogen hindring for, at Fremskridtspartiets repræsentanter kan blive udpeget også af mig. Der er ingen dokumentation for den påstand, at regeringen udpeger vennerne. Der er faktisk et forsøg på at lave en afbalanceret politisk fordeling.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Nu sagde økonomiministeren godt nok, at bemærkningen om, at de offentlige repræsentanter jo kunne have forhindret nogle kriser, og at vi ikke ved noget om det, måske var lidt polemisk, og det er naturligvis rigtigt.

Men jeg vil tillade mig at minde økonomiministeren om, at vi har et Finanstilsyn, som det meste af tiden virker upåklageligt. Og jeg vil tro, at det er Finanstilsynet, som er den væsentligste årsag til, at der er forskel på antallet og omfanget af kriser i Danmark og i de lande, vi sammenligner os med.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Som ministeren selv påpegede, har vi jo Finanstilsynet, og Finanstilsynets rolle er jo sådan set klar. Om Finanstilsynet så altid udfylder sin rolle, det er jo det, vi nogle gange, bl.a. i går, har haft en hel dags debat om her i Folketinget.

Men se, når ministeren siger, at meningen jo ikke er, at vi skal høre fra de offentlige repræsentanter i offentligheden, er jeg helt enig. Det ville jo være en skandale, hvis offentlige repræsentanter på den måde meddelte sig via formiddagsbladene. Sådan skal det selvfølgelig ikke være. De har nemlig deres kanaler tilbage til regeringen og tilbage til Finanstilsynet, hvor man kan råbe vagt i gevær, hvis det er sådan, at man kan se, at der er noget, der er ved at gå galt.

Men så kommer spørgsmålet og dilemmaet: Hvis de pågældende ikke har sagt noget, har de ikke nogen relevans. Hvis de har sagt noget, hvis de har råbt vagt i gevær over for regeringen, så har regeringen et problem, uanset om de har gjort det ene eller det andet, og så må regeringen jo selv vælge. Hvis regeringen mener, at de har en relevans, og at disse repræsentanter har meldt tilbage ved de finansielle katastrofer og skandaler, vi har haft, så har regeringen et væsentligt problem. Det kunne da godt gøre det ud for en større forespørgselsdebat, hvis det forholdt sig sådan. Men sådan forholder det sig ikke – det tror jeg ikke på at det gør – og derfor er vi i den situation, at disse offentlige repræsentanter ikke har nogen relevans.

Med hensyn til fordelingen af posterne vil jeg ikke udelukke, at der i en 25-årig periode er blevet udnævnt en, der ikke har samme tilhørsforhold som den siddende regering, men jeg vil her fra Folketingets talerstol garantere for, at jeg har statistisk belæg for at påstå og fastholde, at det er poster, det er gode ben, der bliver delt rundt til vennekredsen som tak for sidst. Det er der meget, meget stærkt statistisk belæg for at sige.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 95: Forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser m.v., lov om forsikringsvirksomhed og realkreditloven. (Partsbegrebet i den finansielle tilsynslovgivning).

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 20/11 97).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Som tidligere nævnt udgår denne sag af dagsordenen for mødet i dag.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 146: Forslag til lov om økologi.

Af fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen).
(Fremsat 17/12 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peter Christensen (S):

Lovforslaget er i vid udstrækning identisk med de bestemmelser i strukturloven, der retter sig imod den økologiske produktion. Derfor er det en naturlig udvikling, at alle disse bestemmelser samles i en lov om økologi.

Vi må jo erkende, at økologisk produktion og salg er blevet en bragende succes. Befolkningens interesse for den økologiske tanke er slået igennem. Det har ikke været nogen let proces.